

Krisztus Király vasárnapja

Dán 7,13-14

Mint az emberfia

Láttam az éjjeli látomásban, hogy íme, az ég felhőin valaki közeledik. Olyan volt, mint az Emberfia. Amikor az Ősöreghez ért, színe elé vették. Hatalmat, méltóságot és királyságot adott neki. Minden népnek, nemzetnek és nyelvnek neki kellett szolgálnia. Hatalma örök hatalom volt, amely nem enyészik el soha, és királysága nem megy veszendőbe.

Dániel próféta könyvének arám része szimbolikus látomásokat tartalmaz, egymás után hármat is. Csak az első arám nyelvű, a többi héber nyelvű, csak az első valóságos látomás, a többi nem. A négy szimbolikus vadállat négy birodalmat jelent, amely óriási volt és mostanra elbukott. Ezzel a történet-filozófiai képpel akarja szemléltetni a szerző, hogy a gonosz földi birodalmakat Isten képes megsemmisíteni.

Az égi bíróság leírásából megtudjuk, hogy az összes földi király, vadállatot megsemmisíti. Ez az apokaliptikus prófécia Média és Perzsia ellen szól, akik ugyan nagyok voltak, de elveszítették hatalmukat, bár kisebb királyságként még rövid időre fennmaradhatnak.

Érdekes váltás a látomásos szövegben, hogy a négy vadállat alulról a földről jön, míg az „Emberfia” olyan emberalak, aki az ég felhőiből, felülről érkezik, vagyis Istentől száll alá. A Fölséges Isten szentjeinek szimbolikus megjelenése ez a kép, de a szövegösszefüggésből azt is világosan láthatjuk, hogy ez esetben nem valóságos ember, hanem csak képről, szimbólumról van szó. Ezt a képet egy sajátos messiás királlyal azonosították, és a messiási eszme fejlődése szempontjából kulcsfontosságú lett.

Ezt a címet Jézus is magára alkalmazta, de hogy milyen értelemben használta, a hosszú viták eredményeként sem sikerült kideríteni mind a mai napig. O. Cullmann véleménye szerint Jézus három különböző értelemben is használta az Emberfia kifejezést magára. A földi működésére, a halálára és feltámadására, valamint megdicsőülésére is. Albert Schweitzer csak a szenvedés és feltámadás vonatkozásában fogadja el az Emberfia-koncepció Jézusra alkalmazását. A. Higgins szerint Jézus csak a jövőre vonatkozóan azonosította magát az Emberifa elképzeléssel. Rudolf Bultmann szerint Jézus csak akkor használta az Emberfia kifejezést, amikor tőle független eszkatológikus alakra gon-

dolt. Az egyik álláspont szerint Jézus nem is használta magára ezt a kifejezést, hanem csak az ősegyház találta ki a személyére ezt a címet. Akik ezt vallják, nem tudnak válaszolni arra a kérdésre, miért van az, hogy ezt a címet az Újszövetségben csak olyan szövegben találjuk, ami Jézus szájából származnak? Sőt annak sincs nyoma, hogy az ősegyházban fokozatosan fejlődött volna ki az „Emberfia”-hit, vagy hogy bizonyos csoportok rövidebb- vagy hosszabb ideig tiltakoztak volna ellene. Ez a kérdés azért kavart olyan nagy vitát, mert azt a problémát érinti, hogy Jézus magát mennyei embernek tekintette-e, vagy a megistenítése az ősegyház tiszteletére alapuló kitaláció és misztifikáció csupán.

Természetesen Jézus, az Emberfia a keresztény hitben és eszkatológikus gondolkodásban kulcsszerepet kap. Egyrészt nem mindegy, hogy a végítéleten olyan embertől idegen, tökéletes bíróval találkozunk, aki nem képes megérteni gyengeségeinket a tökéletessége miatt. Ez a végítéletet félelmetes és bosszúálló jellegűnek tétélezi fel, amikor az Isten visszafizet minden gaszágunkért. Az így kialakuló bosszúálló Istent nehezen tudjuk elképzelni mint irgalmas és szerető Atyát. Ennek az ítéletkoncepciónak elegendő dokumentációja van az ószövetségi prófétai irodalomban. Egy külön prófétának, Emberfiának nem szükséges megerősíteni ezt az elképzelést. A szerető Atya-kép azonban nemcsak az Emberfia-tanhoz kötődik, hanem Jézus istentapasztalatának és igehirdetésének kulcsfogalma. Úgy tűnik, hogy tanításának éppen úgy központi magvát képezi, mint a mennyek országa-tan, vagy az ellenségszeretet vagy a másokért felajánlott szenvedés. Minden okunk megvan arra, hogy feltételezzük Jézus ennek a fogalomnak a segítségével hirdette meg az új típusú végítéletet, nem félelmet keltve, hanem reménységet adva, mint az Emberfia.